

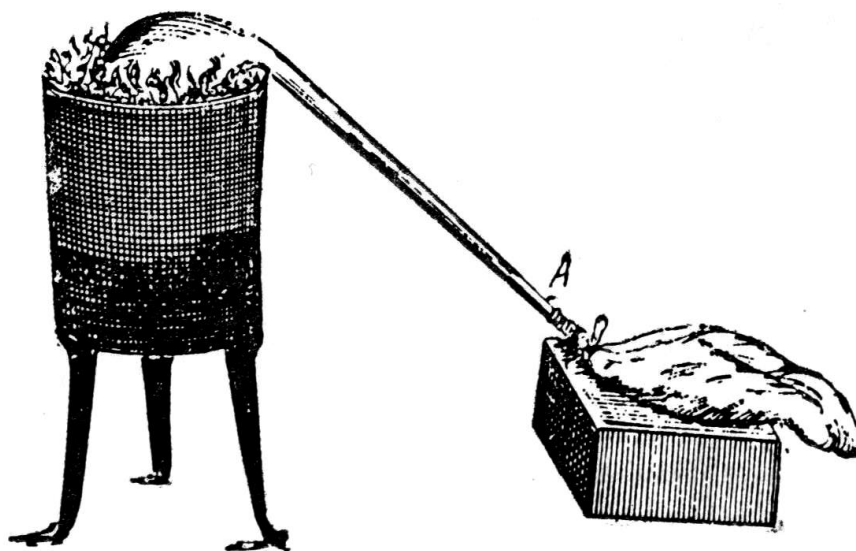
Scheele Carl Wilhelm (1742-1786) :)

Švédsky chemik, ktorý objavil alebo pripravil mnohé látky a predpokladal, že vzduch sa skladá z dvoch plynov, jedného inertného a jedného aktívneho.

Scheele bol jeden z najúspešnejších chemikov - samoukov a vynikal ako reparačný chemik. Carl Wilhelm Scheele[1] sa narodil v Stralsunde (v tom čase súčasť Švédska, dnes Nemecko) roku 1742. Začínal ako 15-ročný lekárnický pomocník v Malmö, v Štokholme a v Upsale. Vo voľnom čase, ale i v noci, čítal lekárnické chemické príručky. Jeho najväčšou túžbou bolo odhaliť podstatu látok. Počas svojho krátkeho života objavil mnoho nových anorganických i organických látok. Objavovanie ho naplňalo neopísateľným šťastím. „To je rozkoš, pri ktorej sa smeje srdce.“ Keď si z našetrených peňazí zriadil lekáraň, jej otvorenie sa stalo oslavou jeho úspechov a odpustili mu aj skúšky z farmácie. Zomrel roku 1786 v Köpingu vo veku 44 rokov.

Scheele neštudoval na vysokých školách. Bol chemikom - praktikom. Objavil mnoho dovtedy neznámych látok. Kyslík[2] pripravil žiňaním kysličníka ortuťnatého, liadku a burelu[3]. Ďalej objavil chlór, zistil zloženie čpavku, sírovodíka a vody, o ktorej sa tvrdilo, že varom prechádza na pevnú látku, lebo zanecháva pevné zvyšky[4]. Objavil aj mangán a báryum, ale nie v elementárnej forme. Pripravil tiež kyselinu molybdénovú, wolfrámovú a kyanovodíkovú. Z organických látok izoloval kyselinu mliečnu, jablčnú, vinnú, citrónovú, šťaveľovú, močovú, glycerol a iné zlúčeniny.

Výroba kyslíka pálením dusičnanov podľa Scheeleho

[1] Vyslov Šéle.

[2] Tzv. ohňový plyn.

[3] Roku 1775.

[4] Tvrdosť vody.

